

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 21. aprila 1880.

Obseg: Kako po mislih sl. ministerstva kmetijstva povzdigniti živinorejo v našem cesarstvu? — O pokončevanju logov. (Konec.) — Spomini iz potovanja po vélikih posestih pruske, česke in šlezke dežele. (Dalje.) — Gospodarske novice. — Koledarji Slovencev. (Konec.) — Zapisnik o 16. občnem zboru Matice slovenske 14. aprila. — Izgledi bogoljubnih otrók iz vsih časov kršanstva. — Kaj so narodnjaki za Ljubljano storili, ko so v mestnem zboru go-spodovali. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Kako po mislih sl. ministerstva kmetijstva povzdigniti živinorejo v našem cesarstvu?

Z dopisom od 8. marcija t. l. je sl. ministerstvo kmetijstva — z ozirom na novo postavo o goveji kugi, po kateri se bodo meje našega cesarstva proti Rusiji in Rumuniji zaprle in bode treba domá več goveje živine izrejevati, da ne bode deželam potrebnega mesa manj-kalo — pozvalo družbe kmetijske, naj obrnejo svojo skrb in svoj upliv na sledeĉih 12 stvari:

1. Da bi se več živinske klaje, pa manj žita pridelovalo in triletno poljsko vrstenje (Dreifelderwirtschaft) predrugaĉilo. Zato, misli ministerstvo, pa je treba, da se majhni posestniki temeljito poduĉijo po popotnih učiteljih ali deželnih kulturnih nad-zornikih. — To je resnica, a kje so pri nas popotni učitelji, kateri utegnejo sposobnejši biti memo „kulturnih nadzornikov“?

2. Da se za nasteljo v hlevih namesti navadne stelje rabijo tudi namestki (surogati) njeni, kakor šota, prst itd.

3. Da se prideluje turšica za živinsko klajo, to je, da se pokosi, predno v kolenca gre in posušena za klajo hrani, — prideluje burgundska pesa itd.

4. Da se senožeti in pašniki marljivo obde-lujejo.

5. Da se listje drevés bolj za klajo živinsko rabi.

6. Da s klajo, ki jo ima kmetovalec, umno go-spodari, to je, ne po nepotrebnem je živini poklada, da jo pohodi, krava se debelí, namesti da bi bolje molzla itd. Zato, misli ministerstvo, je treba, da ume gospodar razno klajo prav mešati in zdaj te, zdaj une pokladati, in pa klajo vagati, koliko se ene ali druge na dan dá. Zato pa je zopet treba kmetovalcem pod-uka po popotnih učiteljih, in pa vag v hlevih. Sl. mi-nisterstvu se to vaganje klaje tako važno zdi, da bi ga volja bilo, premije dati takim gospodarjem, ki imajo vago in živini vagajo klajo.

7. Da se skrbí za dobra in dotičnim krajem primerna goveja plemena, in v nobeni občini ne manjka dobrih bikov.

8. Da se ne kolejo celó premlada teleta, ki ĉloveški hrani manj zaležejo kakor goveje mesó.

9. Da si gospodarji pridružujejo več in bolje re-jene mlade živine. To bi se — misli ministerstvo —

morebiti pospešiti dalo s tem, da bi se vpeljali posebni sejmi za mlada goveda in premije za njo.

10. Da bi gospodar v primeri s svojim posestvom ne redil preveĉ goved, ki snedó klajo, predno je še konec leta.

11. Da bi se skrbelo za izrejo več mladih volov, kar bi se dalo pospešiti s premijami na razstavah.

12. Da bi se vpeljali sejmi za debela (pitana) goveda. —

To je onih 12 stvari, ki jih je sl. ministerstvo družbam kmetijskim v prevdarek in poročilo poslalo z dostavkom, da nekatere bode z državnimi subvencijami podpiralo.

Misli sl. ministerstva so zares hvale vredne, al iz-peljava se bode borila z mnogimi ovirami, med katerimi so v prvi vrsti: 1) pomanjkanje kapitala, da bi go-spodar mogel storiti, kar bi rad storil, — 2) neved-nost mnogih gospodarjev, ki noĉejo o napredku nič slišati ali pa družih takih, ki niso krivi, da malo vedó, ker se niso umnega kmetijstva nikoli učili, pa tudi v okolici svoji niso prilike imeli videti zglednega gospo-darstva, — in 3) pomanjkanje potrebnih kmetijskih šol in popotnih učiteljev. Naj novo ministerstvo skuša na pomoĉ biti različnim potrebšĉinam.

Ako želi kak gospodar o tej zadevi misli svoje oĉitno razodeti, naj se oglasi, predno družba kmetijska svoja poročila pošlje sl. ministerstvu na Dunaj.

O pokončevanju logov.

Spisal A. Dergane.

(Konec.)

Pokonĉevanje logov mora toraj tudi gotovo mejo imeti in to mejo kaže nam sama naravna postava, in ako ravnali bi zoper to postavo, nastale bi v krajih po-prej najbogatejih smrtne pušĉave. Samo dežele z oto-škim podnebjem zamorejo brez kazni postavo to pre-stopiti. Angleška dežela je veliko več logov po-konĉala, kakor nemška, pri vsem tem so pa njeni se-nožeti najlepši cele Evrope. Od kod to? To pride od tod, ker ima dežela angleška vlažno podnebje, ker je obdana od morja. ĉegar voda se vedno izhlapi. Ravno tako je tudi v deželah severnega in vshodnega morja (Nord- und Ostsee). V teh deželah bili bi logi ne samo nesreĉa prebivalcem, ampak tudi poguba celemu ljud-stvu, kot v krajih kontinentalnih premalo logov.